

és kemény marókkal ragadják föl azt a gyvert, melyet sokan vétkes könnyelműséggel eldobtak, hogy megvédjék eszményüket és zájukat. Saád Ferenc lelkesült erővel eleveníti elénk a nagyváradi hadapródok példatartóan szép tetteit. A szöveg keményvonalú, fejező erejű rajzai *Jaski István* művészetét csérik.

Sztrókey Kálmán műve a barkácsolók két kedveltebb munkaterületével, az asztalos- és dogosmunkával ismerteti meg az olvasót. Szavai szerint legfőbb célja az, hogy megmutasson a szerszámokkal való bánásra és megtertesse a munkánál szükséges anyagokat. Gyermekreméltó pedagógiai érzékkel és gyakorlatiassággal hangsúlyozza az önállóság és kedvet ötletesség, leleményesség szükségességét eredményes barkácsolás terén. Könyvének használhatóságát *Say Kornél* tervrajzai nagyon elősegítik.

Már közhellyé kopottatott megállapítás, hogy mai ifjúság sokkal fejlettebb valóságérzékkel rendelkezik, gyakorlatibb gondolkozású, élkül persze, hogy eszményi-érzékenysége anyoznak, mint az előző korok ifjúsága. Ehhez a pedagógiai meglátáshoz csak nehezen alkalmazkodik a modern ifjúsági irodalom. Ért kell különös örömmel fogadnunk az olyan regényeket, mint pl. a „Diákbankárok“, melyek a mai ifjú valóság-érzékét és eszményiségét egyaránt kielégítik. **Gyulai Ádám** új ívének szereplői még nem felnőttek, de már nem is a régi időkben megszokott gyerekek. Nem jelent semmi nehézséget számukra egy elvelt gyermekekkel teli nyári nevelőintézet végzése. Sőt, amivel a felnőttek nem tudnak megbirkózni, ők a maguk egyszerűbb, egyszerűbb módján pompásan megoldják. Gyulai Ádám mindvégig a vidámság és mosoly nyugalatával telíti a cselekményt. *S. Kovács István* fehér és fekete foltokkal dolgozó, világos képzetű, üde rajzai komoly értékei a művetnek.

FÉNYI ANDRÁS.

Baktay Ervin: *A világ tetején.* (Franklin Társ.) Ennek az India-kutató könyvnek kettős értéke van. Egyik az, hogy meglehetősen úján jut magyar ember a világjárás lehetőségéhez és ahhoz, hogy útjának eredményeit megismerjék a magyar közönség előtt ismeretesen. A tereken leginkább vagyunk fordításokra szorulóak. A másik érdekesség szintén nemzeti jellegű és egyúttal kegyeltes is. Ugyanazt az utat tette meg, amelyen hajdan Kőrösi Csoma András haladt. De mindezek felül ott van a tárgy, mely önmagáért beszél, Indiának és Európának egymással érintkező és mégis annyira különböző világa, úgy, ahogyan ezeréves hiélmek kódéből kibontakozik és ahogy az útról napról-napra megéli. Baktay könyvében, nem minden érdekes útleírásban általában, két nagy kísérlet egymást szüntelen. A nehézségeit legyőző ember fáradalmainak leírása beleárad a tárgyilagossá adatközlésbe. S a regényes elemeknek és tudományos tényeknek súlyára teszi mindvégig lebilincselő olvasmányává a könyvet Baktay munkájának külön

*Lábadnyomát kerestem a porban:
S nem találtam;*

*Hajad illatát kerestem a légben:
S nem találtam;*

*Kezed érintését kerestem a világon:
S nem találtam;*

*Nem, mert én szívembe zártalak
Hét lakattal!*

HALÁSZ IVÁN

érdeme, hogy nem küzd azokkal a stiláris nehézségekkel, melyek az ismeretterjesztő művek velejárói szoktak lenni. Plasztikus tömörségű leírásain keresztül mindig a vérbeli frót hallja az olvasó.
(*Vajda Endre.*)

Balla Borisz: *A lélek útjai.* (Vigilia.)

A franciás szellem eleganciája, az az igéző, belsőt ragyogó stílus, mely olyannyira sajátja ennek a nagy zuhanásokban és nagy felemelkedésekben egyedulvaló népek, nem suhanhat el nyomtalanul egyetlen érzékeny lélek felett sem, aki ott járt, pláne ha az illető annyira fró is, mint e könyv szerzője. A franciák hivatása, hogy a nagy megtántorodások után, a tékozló fiú erélyes mozdulatával: „surgam et ibo ad Patrem“, leszámoljanak mindazzal, ami nemzetileg és világnézetileg lezüllesztette őket, hogy aztán a vezeklésben és megtisztulásban felemelt lobogót a csodálkozó világ szeméibe rázzák. E könyv legszebb részei azok, melyekben a kereszténység nyugati völgyeit járja. Irodalmi eszmefutatósai a lélek koordinátáiba vannak beleágyazva, s így látja az utat az új világ felé is. Útjegyzetnek készült, és igen érdekes napló lett belőle, mely még abban a pillanatban rögzített egy lélekkel megérett világot, mielőtt rászakadt volna a világégés nagy kataklizmája: tehát ma egy kicsit már Pompeji. De kultúrált cicerone az fró, jó vele járni. Ma újra csönd van a Comte Eudes parkjában, francia csönd, a felette úszó fellegek is franciák. De ezen a csenden túl érezni egy nép lelki birkózását, hangtalan erőlködését, hogy újra megtalálja az örökkévaló utakat, melyek a magasban és végtelenben kötnek ki. A halkán elmondott metafizikai síkra vezető mondatok épp e durva, vérbe és lángba boruló világban találnak utat az olvasók lelkéhez, bizonyítja a könyv második kiadása.

(*Pusztai Sándor.*)

Gagy László: *Nehéz órák.* (Erdélyi Szépművészeti Céh.)

Különös keveréke ez a regény a tehetségnek és a tehetségelenségnek, az eredetiségnek és a sokszor bántó konvencionálisnak. Mintha korpa közé aranszemecskék volnának elkeverve. A korpa, a mese nagyrésze s a legtöbb szereplő, az aranszemecskék a mese egyik-másik helye s néhány főbb alak. Azt az